

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ท้องถิ่นประจำภาคเหนือตอนล่าง และสร้างรูปแบบเรขศิลป์บนบรรจุภัณฑ์ของที่ระลึก เพื่อเป็นการส่งเสริมการขายและเผยแพร่ชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักและนิยมอย่างแพร่หลายอีกทางหนึ่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วยแบบสอบถามเชิงสำรวจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ท้องถิ่นภาคเหนือตอนล่าง แบบสำรวจความพึงพอใจชุดรูปแบบเรขศิลป์ภาคเหนือตอนล่าง และประเมินประสิทธิภาพชุดรูปแบบเรขศิลป์ภาคเหนือตอนล่าง

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับอัตลักษณ์ท้องถิ่นประจำภาคเหนือตอนล่าง และข้อมูลที่ได้จากการส่งแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้ประกอบการของที่ระลึกจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง และลูกค้าหรือนักท่องเที่ยว โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) 9 จังหวัดและวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในรอบ 3 สัปดาห์ จำนวน 100 คน และได้รับแบบสอบถามเชิงสำรวจและแบบสำรวจความพึงพอใจกลับคืนมา 100 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางการออกแบบ จำนวน 5 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus) เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปดังนี้

(1) การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการของที่ระลึกจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง และลูกค้าหรือนักท่องเที่ยว โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) 9 จังหวัดและวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในรอบ 3 สัปดาห์ จำนวน 100 คน กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 15-20 ปี สถานภาพโสด อาชีพนักเรียน/นักศึกษา การศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,001-10,000 และ 20,001-30,000 บาท ภาพรวมเห็นว่า จังหวัดภาคเหนือตอนล่างที่มีคนรู้จักและนึกถึงมากที่สุด คือ จังหวัดพิษณุโลก โดยมีสถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา วัด วิหาร เป็นที่นำจดจำ การเดินทางส่วนใหญ่เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว ตักบาตรเทโวที่จังหวัดอุทัยธานีเป็นประเพณีที่รู้จักมากที่สุด นักท่องเที่ยวนิยมซื้ออาหาร และนำมาเป็นของฝากหรือของที่ระลึก

(2) การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจชุดรูปแบบเรขศิลป์ภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการของที่ระลึกจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง และลูกค้าหรือนักท่องเที่ยว โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) 9 จังหวัด และวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในรอบ 3 สัปดาห์ จำนวน 100 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 41 ปีขึ้นไป สถานภาพโสด อาชีพแม่บ้าน/พ่อบ้าน การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,001-30,000 บาท กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจชุดรูปแบบเรขศิลป์ภาคเหนือตอนล่าง รูปแบบที่

2 มากที่สุด คือ จำนวน 47 คน (ร้อยละ 47) รองลงมา รูปแบบที่ 5 จำนวน 22 คน (ร้อยละ 22) และรูปแบบที่ 3 จำนวน 13 คน (ร้อยละ 13)

(3) การวิเคราะห์ข้อมูลประเมินประสิทธิภาพชุดรูปแบบเรขศิลป์ภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ผู้เชี่ยวชาญประเมินประสิทธิภาพรูปแบบเรขศิลป์ภาคเหนือตอนล่างภาพรวมมีความคิดเห็นว่ามีสัมพันธกับอัตลักษณ์ท้องถิ่นอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 4.00$) รายข้อสี่สามารถบ่งบอกและสื่อถึงความเป็นภาคเหนือตอนล่าง และภาพรวมเหมาะสมกับการนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของที่ระลึกอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 4.40$) รูปแบบสามารถสื่อสารแนวทางอัตลักษณ์ท้องถิ่นภาคเหนือตอนล่าง และขนาดสัดส่วนสัมพันธ์กับการมองและการย่อขยายอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 3.80$), และลดทลายสามารถบ่งบอกและสื่อถึงความเป็นภาคเหนือตอนล่างอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 3.60$)

5.2 การอภิปรายผล

(1) อัตลักษณ์ประจำภาคเหนือตอนล่าง ควรสื่อถึงสถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา วัด วิหาร อุทยานแห่งชาติ และโบราณสถานทางประวัติศาสตร์, เทศกาลงานประเพณี, ภาษาพูด, การแต่งกาย, คำขวัญ และสินค้าพื้นเมืองของที่ระลึก

(2) การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างจังหวัดภาคเหนือตอนล่างที่นึกถึงมากที่สุดกับจังหวัดที่อยากมีส่วนร่วมมากที่สุด ไม่มีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ประเพณีตักบาตรเทโว ที่จังหวัดอุทัยธานี มีคนอยากร่วมงานมากที่สุด แต่มีผู้นึกถึงน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่าเทศกาลงานประเพณีไม่มีผลต่อการจดจำหรือระลึกถึงของนักท่องเที่ยว แต่ขนาดและความเจริญทางกายภาพมีผลต่อการสร้างความจดจำได้ดีกว่า

(3) การออกแบบชุดรูปแบบเรขศิลป์ภาคเหนือตอนล่าง รูปแบบที่ 2 ได้แรงบันดาลใจการออกแบบมาจากสายน้ำแห่งชีวิต

(4) ประสิทธิภาพของการออกแบบชุดรูปแบบเรขศิลป์ภาคเหนือตอนล่าง ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ค่าเฉลี่ย 4.00 ด้านภาพรวมสามารถบ่งบอกและสื่อถึงความเป็นภาคเหนือตอนล่าง และภาพรวมเหมาะสมกับการนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของที่ระลึก อยู่ในเกณฑ์มาก ค่าเฉลี่ย 4.40 รองลงมา คือ รูปแบบสามารถสื่อสารแนวทางอัตลักษณ์ท้องถิ่นภาคเหนือตอนล่าง และขนาดสัดส่วนสัมพันธ์กับการมองและการย่อขยายอยู่ในเกณฑ์มาก ค่าเฉลี่ย 3.80 ส่วนที่น้อยที่สุด คือ ลดทลายสามารถบ่งบอกและสื่อถึงความเป็นภาคเหนือตอนล่างอยู่ในเกณฑ์ ค่าเฉลี่ย 3.60

5.3 ข้อเสนอแนะ